

Президент Касым-Жомарт Токаев ознакомился с результатами экзит-полла, проведенного в ходе республиканского референдума

Стр. 2

Президент провел рабочее совещание по вопросу реализации новой Конституции

"Bölgemizin ve gönül coğrafyamızın pek çok noktası savaşlar, krizler ve acılarla boğuşuyor"

3. Sayfa

AHISKA

20 Mart 2026
SAYI 11 (1075)
KURUCUSU
ZİYATDIN KASSANOV

KAZAKISTAN CUMHURİYETİ AHISKA TÜRK KÜLTÜR MERKEZİ ULUSLARARASI YAYINI

RAMAZAN BAYRAMINIZ MÜBAREK OLSUN!

Almati iftar programı

8. Sayfa

ЖАНЫ НӘЗІК, РУХЫ МЫҚТЫ АНАЛАР

7-бет

ТОРЖЕСТВЕННЫЙ ИФТАР В СЕЛЕ ДЕРБИСЕК: ЕДИНСТВО, ТРАДИЦИИ И ТЕПЛО ОБЩЕЙ СЕМЬИ

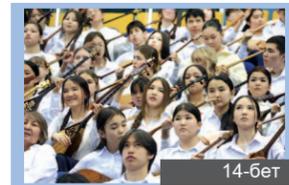

Стр. 15

9. Sayfa

12 Mart'in Dizeleri, 18 Mart'in Kahramanları

14-бет

Алматыда 11 500 домбырашы Қазақстан рекордын орнатты

4-бет

Алматы музейлері жаһандық тәжірибеге бет бұрды

Стр. 8

Человек труда и чести

Стр. 7

ТЕПЛО И УВАЖЕНИЕ СТАРШЕМУ ПОКОЛЕНИЮ

11-бет

МЕСЯЦ РАМАДАН: ДОБРЫЕ ПОСТУПКИ И ЖЕЛАНИЕ ПОМОЧЬ ЛЮДЯМ

Стр. 13

ҰЛАНДЫҚТАРДЫҢ КИІМІ МЕН ТЕХНИКАСЫНДАҒЫ ҰЛТТЫҚ НАҚЫШТАР

Президент Касым-Жомарт Токаев принял участие в торжественном мероприятии, посвященном принятию Конституции

В мероприятии, состоявшемся в Акорде, приняли участие Премьер-министр Олжас Бектенов, Председатель Сената Парламента Маулен Ашимбаев, Председатель Мажилиса Парламента Ерлан Кошанов, Государственный советник Ерлан Карин, Руководитель Администрации Президента Айбек Дадебай, члены Правительства, руководители центральных государственных органов, акимы областей и городов Астаны, Алматы, Шымкента, а также члены Конституционной комиссии и Общенациональной коалиции.

Почетный караул торжественно внес новую Конституцию Республики Казахстан, был исполнен Государственный гимн.

Председатель Центральной комиссии референдума Нурлан Абдиров озвучил окончательные итоги республиканского референдума по проекту новой Конституции. Затем Глава государства Касым-Жомарт Токаев скрепил своей подписью Конституцию Республики Казахстан и подписал Указ «О мерах по реализации Конституции Республики Казахстан, принятой 15 марта 2026 года».

По завершении процедуры подписания Президент обратился к собравшимся с речью.

Затем Касым-Жомарт Токаев вручил государственные награды ряду граждан за значительный вклад в социально-экономическое развитие страны, укрепление законности и порядка.

Президент Касым-Жомарт Токаев ознакомился с результатами экзит-полла, проведенного в ходе республиканского референдума

После оглашения результатов экзит-полла Глава государства выступил с заявлением в студии «Қазмедиа орталығы».

— Сегодня мы стали свидетелями поистине исторического для нашей страны события. Граждане Казахстана приняли участие в референдуме и поддержали конституционную реформу. Они отдали свой голос за будущее нашей Родины. Только что обнародованы результаты экзит-поллов, согласно которым можно с уверенностью сказать, что Казахстан сделал свой исторический выбор в пользу новой Конституции. Таким образом, наш народ в ходе голосования предопределил дальнейший ход истории и судьбу Казахстана. Ваше волеизъявление навечно останется в мировой летописи, потому что оно стало истинным символом патриотизма, присущего нашим соотечественникам. Отныне 15 марта мы будем ежегодно отмечать в качестве одного из главных праздников — Дня Конституции. Наши соотечественники проголосовали за обновление и модернизацию страны. Искренне поздравляю всех вас с этим знаменательным событием! — сказал Глава государства.

Касым-Жомарт Токаев заявил, что общенациональный референдум прошел на самом высоком уровне, открыто и справедливо. Как отечественные, так и зарубежные наблюдатели отмечают, что все требования закона и демократические нормы были строго соблюдены. Окончательные итоги волеизъявления граждан будут подведены, согласно

закону, Центральной комиссией референдума в официальном порядке. Но уже сейчас мы можем говорить, что граждане Казахстана продемонстрировали ярчайший пример единения, солидарности, патриотизма, общей ответственности за судьбу Родины. Подвизающиеся число наших граждан выбрали светлый путь Прогресса, Справедливости, Закона, Порядка, Природолюбия и Чистоты. Это очень хороший путь. Эта Народная Конституция поведет нас к новым достижениям и успехам, в этом нет никакого сомнения. Была зарегистрирована рекордно высокая явка. Благодаря всем, кто пришел на участие и четко высказал свою гражданскую позицию. Тем самым мы показали всему миру политическую культуру нашего казахского общества. Где есть единство, там есть жизнь! Где есть единство, там есть процветание! В единстве рождается сила страны! Для того, чтобы Казахстан стал прогрессивной, передовой и конкурентоспособной страной, нам исключительно важно сохранять мир и дружбу, проявлять терпение и настойчивость, креативность и усердие, тру-

долобие и ответственность — отметил Президент.

По словам Главы государства, Конституция, получившая всенародную поддержку и одобренная волеизъявлением граждан, — это важный ориентир на пути развития нашего государства.

Новая Конституция — фундамент нашей Независимости и Суверенитета. Основной закон — незыблемая гарантия прав и свобод человека. Мы как единая нация сделали важный шаг к построению справедливого общества, в котором Закон и Порядок неукоснительно соблюдаются, а гражданам присущи высокая ответственность и социальная ответственность. Сегодня мы открыли новую страницу в летописи страны. Впереди нас ждет масштабная работа. Самое главное: наш народ решительно поддерживает глубокие преобразования. Искренне убежден, что объединив усилия во имя общих интересов, мы оставим будущим поколениям Прогрессивный и Передовой Казахстан. Выражаю искреннюю благодарность молодежи, которая приняла активное участие в референдуме! Отрадно, что молодежь ярко заявила о себе в ходе этой кампании. Пусть будет вечной наша священная Независимость! Пусть процветает наша любимая Родина — Республика Казахстан! Поздравляю всех с принятием новой Конституции! — заявил Касым-Жомарт Токаев.

Президент провел рабочее совещание по вопросу реализации новой Конституции

Под председательством Главы государства Касым-Жомарта Токаева состоялось рабочее совещание по вопросу реализации положений Конституции Республики Казахстан, принятой на республиканском референдуме 15 марта текущего года.

В совещании приняли участие Председатель Сената Парламента Маулен Ашимбаев, Председатель Мажилиса Парламента Ерлан Кошанов, Премьер-министр Олжас Бектенов, Государственный советник Ерлан Карин, Руководитель Администрации Президента Айбек Дадебай, Помощник Президента по правовым вопросам Ержан Жиенбаев и министр юстиции Ерлан Сарсембаев.

Президент отметил, что сегодня подписан Указ «О мерах по реализации Конституции Республики Казахстан, принятой 15 марта 2026 года».

Касым-Жомарт Токаев подчеркнул, что предстоит большая работа по приведению в соответствие с Конституцией положений законов и других нормативных правовых актов.

Президент обратил внимание, что в первоочередном порядке следует скорректировать законы, необходимые для обеспечения функционирования всех институтов власти в соответствии с новой Конституцией.

В общей сложности предстоит принять шесть конституционных законов, а также три закона о внесении изменений и дополнений в иные законодательные акты.

Учитывая дату вступления Конституции в силу, соответствующие законы следует принять до конца сессии Парламента.

Глава государства поставил задачу по качественной и своевременной разработке и принятию законов. Также Правительству необходимо провести своевременную корректировку подзаконных нормативных правовых актов.

Турция приветствовала проведение конституционного референдума в Казахстане

Турецкая сторона выразила надежду, что поправки в Конституцию окажутся благоприятными для развития Казахстана

Власти Турции прокомментировали проведение республиканского референдума по принятию новой Конституции Республики Казахстан, который состоялся 15 марта.

В официальном заявлении отмечается, что в Анкаре приветствуют тот факт, что голосование прошло в мирной и спокойной атмосфере. Также подчеркивается, что за ходом референдума следили международные наблюдатели из Турции.

Турецкая сторона выразила надежду, что поправки в Конституцию, принятые по итогам референдума, окажутся благоприятными для дальнейшего развития Казахстана.

«Мы рады, что конституционный референдум в Казахстане, который состоялся вчера и за которым также наблюдали представители Турции, прошел в мирной и спокойной атмосфере. Надеемся, что изменения в Конституцию Казахстана, принятые по итогам референдума, будут на благо страны», — говорится в заявлении.

“Бөлгемизин ve gönül coğrafyamızın pek çok noktası savaşlar, krizler ve acılarla boğuşuyor”

Yazdır Yazıları Büyük Yazıları Küçült

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Yarışması Ödül Töreni'nde yaptığı konuşmada, “Yakın çevremizden başlayarak bölgemizin ve gönül coğrafyamızın pek çok noktası bugün maalesef savaşlarla, krizlerle acılarla boğuşuyor. Masum çocuklar, savunmasız insanlar, on binlerce kardeşimiz ardı arkası kesilmeyen bombalarla, kurşunlarla, saldırılarla şehit ediliyor. Bu yangının daha da büyümeden söndürülmesi, daha fazla insanın hayatını kaybetmemesi için hepimizin elimi taşın altına koyması gerekiyor” dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Beştepe Millet Kongre ve Kültür Merkezi'nde düzenlenen “Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Yarışması Ödül Töreni”ne katılarak bir konuşma yaptı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, yarışmanın büyük finali vesilesiyle katılımcıların milletten evinde ayrılmaktan, manevi havayı birlikte solumaktan büyük bahıtırarak duyduğuna söyledi. Katılımcılara, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne, gazi mekânâ “hoş geldiniz” diyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Bugün bizlerle beraber olan hocalarımıza, hafızlarımıza programa teşrif eden Kur'an bilübilü kardeşlerime ve siz kıymetli konuklarımıza çam gönülden teşekkür ediyorum. Sözlerinim hemen başında artık uğurlamakta olduğumuz ehli imanın üstüne saye salan, ehli irfanın üstüne nur gibi doğan Ramazan-ı Şerif'inizi ayrı ayrı tebrik ediyorum” dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, kalpleri sürür, haneler huzur, sofralara bereket getiren bu mübarek günlerin hem uhuvveti hem de muhabbeti güçlendirmesini Allah'tan niyaz ederek, şöyle konuştu: “Aynı şekilde yadımızla ruhunun zirve yaptığı bu rahmet mevsiminin ilkemiz, milletimiz, İslam dünyasındaki kardeşlerimiz ve tüm insanlık için hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. Bu gece yüce Allah'ın bin aydan daha hayırlı olduğunu müjdelediği Leyle-i Kadri de inşallah idrak etmenin sevincini yaşıyoruz. Beşeriyetin Hazreti Kur'an ile müşerref olduğu bu kutlu gecenin gerek milletimiz gerek İslam alemi için hayırlar getirmesini temenni ediyorum. Edeceğimiz duaların, yapacağımız ibadetlerin, semaya açılan elerden arşı alaya yönelen kalplerden intişar edecek o samimi niyazların Hak katında kabul ve karin olmasını diliyorum.”

“YEİSE DÜŞMEK BİZE HARAM KILINMIŞTIR”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, şöyle devam etti: “Gazze'deki mazlumlar başta olmak üzere, gönül coğrafyamızın farklı köşelerinde Ramazan ve Kadir Gecesi'ni zorlu şartlar altında ihya etmeye çalışan tüm kardeşlerime, yine buradan en güçlü dayanışma mesajlarımı gönderiyorum. İmkanlar ne kadar kısıtlı, zalim ne kadar azgın, zulüm ne kadar sedit olursa olsun ümidini yitirmeyen dirayetle, metanetle, sabırla ve elbette izzet ve hayasetle yar oluş mücadelesi veren tüm kardeşlerimize yanında olduğumuzu ve daima yanlarında olacağımızı bir kez daha ifade ediyorum.”

Özellikle istediği bulunulan kasvetli günlerde paylaşmak istediği bir mesaj olduğunu aktaran Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Yeise düşmek bize haram kılınmıştır. Müstebit ve müstevliye boyun eğmek, zulme rıza göstermek bize yasaklanmıştır. Alemlerin Rabb'inin umudumuz asla kesmeyeceğiz. Biz şüriklemek istedikleri karamsarlık girdabına kesinlikle düşmeyeceğiz. Gücümüzü yetiyeşsa elimize, yetmiyorsa dilimizle köküllükleri karşı koyacağız. Onu da yapamıyorsak hiç olmazsa kalbimizle buğzedeceğiz. Dik duracağız. Kimseden çekinmeden, korkmadan, eğilip bükülmeden hakikati haykıracağız. Zalimin hasmı mazlumun dostu olacağız” ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü: “Filistin'de, Lübnan'da, Sudan'da,

Somalı'de, Yemen'de, Arakan'da kalbimizin attığı, elimizin uzandığı her yerde mazlumların, masumların, gariplerin, yetim ve öksüzlerin yanında olmaya inşallah devam edeceğiz. Rabb'im yar ve yardımcısı olsun diyorum. Yine sizlerin vasıtasıyla 81 ilimizin yanı sıra yeryüzünün dört bir yanında İla-yi Kelime-tullah davasına gönül veren, kendisini bu yola vakfeden, ilmiyle, ahlakıyla, gayesiyle, eserleriyle, cehdi ve emeğiyle ümmete katkı sunan Fahri Kâinat Efendimizin bizlere emanet ettiği ve her ikisine de sımsıkı sarıldığımız müddetçe yolumuzu şaşırmayacağımızı müjdelediği Kur'an ve sünneti dimağlara nakış nakış işleyen tüm hocalarımıza, kardeşlerimize şüphanen saygı, sevgi ve şükranlarını iletiyorum.”

“BU ÜMMETİN, BU MİLLETİN, BU MEDENİYETİN BİR PARÇASI OLMAKLA DAİMA İFTİHAR EDİYORUZ”

İslam'a, Müslümanlara ve insanlığa hizmet etmiş, hayatını 'Emri bil maruf nehyai min künker' yoluna adanmış ve sonunda emanetini

shabine teslim ederek fani dünyadan ukbaya göç etmiş tüm hocaları ve tüm büyükleri rahmetle yad ettiğini dile getiren Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Rabb'im hepsinden razı olsun, onları cennetiyle cemaliye şerefendirsin. Bizleri de inşallah efendimizin Liva-ül Hamd sancığı altında kendileriyle haş- u cem eylesin. Birazdan ödülleri takdim edeceğimiz illavetleriye gönül bahçemizi yeşerten Kur'an bilübilüleri tebrik ediyorum” dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, aynı şekilde büyük finale katılan tüm karileri, hafızları ve hocaları da yürekten kutladığını belirterek, “10'uncu yaşını dolduran Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmasının daha nice seneler devam etmesini, bu müstesna organizasyonun hanelerimizi daha nice yıllar Kur'an sesleriyle tezyin etmesini diliyorum” dedi.

Bu kıymetli programı 10 sene boyunca ekranlara taşıyıp, çok geniş bir izleyici kitlesiyle buluşturan TRT ailesini ve katkı sunan Diyanet İşleri Başkanlığına bilvesile tebrik eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Jüri üyelerimiz, seçici kurulumuza, yarışmada emeği geçen her bir kardeşime teşekkür ediyorum, Rabb'im bu gayretlerimizi inşallah hayra tebdil eylesin diyorum” şeklinde konuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, şöyle devam etti: “Hepimiz biliyoruz ki hafıza-ı beşer nisyan ile maluldür. Biz zaman zaman unutmaya gafilnetle düşsek bile hamdolsun gerçekten çok nasıplı, şerefli, çok talihli bir milletiz. Rahmet elçisinin ‘Kardeşlerim onlardır ki, beni görmedikleri hâlde bana iman ederler’ lütfuna nail olmuş bir ümmetiz. Kim ne derse desin, bu iltifat kendimiz için en büyük şeref payesi

olarak görüyor, bu ümmetin, bu milletin, bu medeniyetin bir parçası olmakla daima iftihar ediyoruz. Öyle bir değerler manzumesini tevaris ediyoruz ki bu kıymet havuzunda güzellik, merkezi bir konumda yer alıyor. Zira insanın en güzel surette ahsen-i takvim üzere yaratıldığı Kitabullah'ta zikrediliyor.”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Müslümanlar olarak canlı cansız her şeyin, cümle kâinatın Cenab-ı Allah tarafından en yüksek sanatla yaratıldığına iman ettiklerini belirtti.

Zümer Suresi'ni anımsatan Cumhurbaşkanı Erdoğan, şifa kaynağı, rahmet vesilesi, hidayet ve hayat rehberi Kur'an-ı Kerim'in şüpheşiz sözlerin en güzeli olduğunu ifade etti. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Peygamber'in bir hadis-i şerifinde “Şüpheşiz ki Allah güzeldir ve güzelliği sever” diyerek, bu hakikati en yalın, en sade şekliyle ifade buyurduğunu kaydederek, şöyle konuştu: “Su husus da son derece dikkat çekicidir. Hadis kaynaklarımızda baktığımızda gönüller sultanının, Kur'an-ı Kerim'in hızlı okunmaması konusunda ashabını ikaz ettiğini, Kalamullah'ın ahenkle, huşu ile tevşih ile hülâsa güzel bir sesle tertil

zın pek çok noktası bugün maalesef savaşlarla, krizlerle, acılarla boğuşuyor. Masum çocuklar, savunmasız insanlar, on binlerce kardeşimiz ardı arkası kesilmeyen bombalarla, kurşunlarla, saldırılarla şehit ediliyor. Bu yangının daha da büyümeden söndürülmesi, daha fazla insanın hayatını kaybetmemesi için hepimizin elimi taşın altına koyması gerekiyor. Şunun altını özellikle çizmek durumundayım. Müslümanlar olarak teffikarın, rekabetin, görüş ayrılıklarının bize güç kaybettirmesine engel olmamız gerekiyor. Asırlardır süregelen tartışmaları, imtihan günlerinden geçtiniz bu kritik süreçte daha sonra çözüme ulaştırmak üzere bir kenara bırakmamız gerekiyor. Allah'ın ipine sımsıkı sarılarak birbirimize destek olmamız, birbirimizin yararlarına merhem olmamız gerekiyor. Dayanışma ve akliselmî özellikle bu dönemde hâkim kılınacak zorundayız.”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, şöyle devam etti: “Şunu hiçbirimiz unutmamak mecburiyetindeyiz. Bir asır önce yazılan kirlî ve kanlı senaryoların bugün tekrar sahnelenmesine izin verirse, bunun vebalini ne biz ne de bu oyuuna gönüllü ya da gönülsüz figüranlık edenler asla taşıyamaz. Şayet bölgemizde akan kanı durdurmak, anellerin, çocukların, masumların gözyaşlarını silbilmek, acının ve hüznün olmadığı müreffeh bir gelecek inşa etmek istiyorsak vahdet bilincimizi canlı tutacağız. Rehberimiz, kılavuzumuz, önderimiz, Efendimiz, ‘Mümin, mümin kardeşi için birbirine sımsıkı kenetlenmiş tuğlalardan oluşan bir bina gibidir.’ buyuruyor. İşte bu ruha, bu idrake, bu bilince, dürtü elle sarılmamız, bu binada en küçük bir hasarın oluşmaması, eksik ve gedilgin açılmaması için ne gerekiyorsa yapmamız boynumuzun borcudur. Aksi takdirde ‘böl, parçala, yönet’ planlarının kurbanı olmanın Allah muhafaza kurtulamayız.”

“İSLAM ALEMİNİN BUGÜN MUHTAÇ OLDUĞU BİLİNÇ KESRETTE VAHDET OLMAKTIR”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Mevlana'nın sözlerine atıfta bulunarak, “Mevlana Hazretlerinin hikmet dolu şu sözlerini kendimize rehber edinmeli, bir an olsun aklımızdan çıkarmamalıyız. O büyük gönül sultanı şöyle diyordu, ‘Bu dünyaya ayrıyma, bölmeyle gelmedik. Biz bölüneni birleştirmeye, kırıları tamir etmeye geldik. Biz bir imtihan vesilesi olan dünyaya Cenab-ı Allah'a kulluk yapma yanında aynı zamanda işte bunun için geldik.’ İslam aleminin bugün muhtaç olduğu bilinç kesrette vahdet olmaktadır. Ezeli ve ebedî kardeşliğimizi her şart altında yüceltmektir. Bu noktada hem millet hem de İslam dünyası olarak hepimizin üzerine düşen mesuliyeti en güzel şekilde yerine getireceğine ben şahsen gönülden inanıyorum” ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü: “Burada şunu tüm kalbimle ifade ve ilan etmek istiyorum. Zifiri karanlıkların inşallah kardan aydınlık günlere dönüştüğü dönemler yakındır. İnşallah uzak olmayan bir tarihte coğrafyamızda çiçeklerin açtığı, yüzlerin güldüğü, kalplerin huzurla dolup taşacağı o barış iklimini Müslümanlar olarak hep birlikte inşa edeceğiz. Burada bulunan siz değerli kardeşlerime baktıkça bu inancımın daha da pekiştiğini, daha da güçlendiğini ayrıca ve özellikle ifade etmek istiyorum. Rabbim hepimizin yar ve yardımcısı olsun diyorum. Bu düşüncelerle milletimizle birlikte İslam aleminin Ramazan-ı Şerif'ini ve Leyle-i Kadri'ni bir kez daha tebrik ediyorum.”

Yarışmada dereceye giren ve ödül alan kardeşlerini tebrik eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, programda emeği geçen herkese teşekkür ederek sözlerini sonlandırdı.

Konuşmasının ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan'a, TRT ailesi adına TRT Genel Müdürü Zahid Sobacı tarafından hediye takdim edildi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan daha sonra yarışmada birinci olan Enes Özsoy, ikinci olan Furkan Çınar ve üçüncü olan Muhammed Sızcan'a ödülleri verdi.

Алматыда университеттердің құқық реформасындағы ағартушылық миссиясы артып келеді

Елімізде құқықтық жүйені жаңғырту үдерісі жүріп жатқан кезеңде жаңа Конституцияның мазмұнын қоғамға дұрыс әрі терең түсіндіру мәселесі өзекті бола түсті. Бұл бағытта жоғары оқу орындары тек білім беру мекемесі ретінде ғана емес, құқықтық мәдениетті қалыптастыратын маңызды орталыққа айналып отыр. Осы мәселе жөнінде Еркін Дүйсенов пікір білдірді.

Оның айтуынша, Конституциялық реформалар барысында академиялық орта белсенді рөл атқарған. «Конституциялық комиссия құрамында жұмыс істей отырып, біз ғылыми қауымдастықтың әлеуеті қаншалықты маңызды екенін көрдік. Университеттердегі заңгер ғалымдар мен зерттеушілер негізгі өзгерістерді таңқалдыра және жетілдіруге тікелей қатысып, көсібі ұсыныстарын енгізді», — деді Еркін Дүйсенов.

Сарапшының пікірінше, кез келген құқықтық реформа тек заң қабылдаумен шектелмей түсі. Оның тиімділігі азаматтардың оны қаншалықты түсініп, қабылдауына байланысты. Бүгінде қоғамда жаңа Конституция нормаларына қатысты түрлі сұрақтардың болуы — табиғи құбылыс. Осы тұрғыда университеттер ағартушылық қызметті күшейткен.

«Қазіргі таңда жоғары оқу орындары халықпен тікелей байланыс орнатып, түсіндіру жұмыстарын жүйелі түрде жүргізуде. Бұл — құқықтық сананы қалыптастырудың өң тиімді жолдарының бірі», — деді Еркін Дүйсенов.

Мәселен, 15 наурыздағы жалпыхалықтық референдум қарсаңында өл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті базасында күн сайын түрлі аудиториямен кездесулер ұйымдастырылған. Заң факультетінің оқытушылары мен ғалымдары, сондай-ақ студенттер бұл процеске белсенді қатысып, Конституциядағы өзгерістердің мәнін қарапайым тілмен жеткізуге күші салған. Бұл — тек ақпарат тарату емес, сонымен қатар қоғаммен кері байланыс орнатудың да тиімді алаңы.

Сарапшы пікірінше, дәл осындай жұмыстар құқықтық мемлекет қағидаларын нығайтуда шешуші рөл атқарады. Өйткені Конституция — тек заңгерлерге арналған құжат емес, ол әрбір азаматтың күнделікті өміріне тікелей әсер ететін негізгі құқықтық негіз.

«Егер көсібі заңгерлер мен университеттер бұл іске белсенді араласпаса, реформалардың мазмұны кең аудиторияға толық жетпей қалуы мүмкін», — деп атап өтті Еркін Дүйсенов.

Сонымен қатар, университет басшылығы да бұл бағытта ерекше мән беріп отыр. Атап айтқанда, Жансейіт Түймебаев бастамасымен түсіндіру жұмыстары білім беру саясатының басым бағыттарының біріне айналған. Бұл өз кезегінде жоғары оқу орындарының қоғам алдындағы жауапкершілігін арттырып, оларды құқықтық реформалардың белсенді қатысушысы ретінде қалыптастырды.

Қорытындылай келе, бүгінгі таңда университеттер тек білім берумен шектелмей, құқықтық мәдениетті дамыту, азаматтардың құқықтық сауаттылығын арттыру және Конституциялық өзгерістерді түсіндіру бағытында маңызды миссия атқарып келеді. Ол дегеніміз — құқық үстемдігіне негізделген қоғам құру жолындағы стратегиялық қадамдардың бірі.

Олжас ӘБДІХАЛЫҚ

Алматыда инклюзивті орта қалыптастыру жаңа деңгейге көтерілді

Оның айтуынша, бұл талдау тек есеп үшін емес, нақты шешім қабылдауға бағытталған маңызды қадам болған. «Қаланың инфрақұрылымын толық қамтитын осындай ауқымды зерттеу алғаш рет жүргізіліп отыр. Бұл бізге нақты жағдайды көруге және алдағы жұмысты жүйелеуге мүмкіндік берді», — деді Бауыржан Жанатұлы.

Жүргізілген жұмыстар аясында қала бойынша 34 мыңнан астам нысан арнайы тіркеуден өтіп, олардың қолжетімділік деңгейі бағаланған. Сараптама көрсеткендей, нысандардың басым бөлігі — жеке секторға тиесілі, бұл бағытта әлі де жүйелі жұмыс қажет екенін аңғартады. Сонымен қатар көпқабатты тұрғын үйлер мен қоғамдық көлік инфрақұрылымы да талдаудан тыс қалмаған.

Жалпы нәтижелерге сүйенсек, алдағы жылдары атқарылатын жұмыстардың нақты бағыты айқындалған. «2030 жылға дейін нысандардың кемінде 75 пайызын толық бейімдеуге мүмкіндік бар екенін көріп отырмыз. Бұл — қолжетімді ортаны қалыптастырудағы нақты межелердің бірі», — деді Бауыржан Жанатұлы.

Инклюзивті саясатты іске асыруда цифрландыру да маңызды рөл атқаруда. Қазіргі таңда арнайы мобильді панель арқылы әрбір нысанның паспортталу кезеңдері онлайн режимде бақыланады. Бұл жүйе жұмыстың ашықтығын қамтамасыз етіп қана қоймай, жауапты органдардың тиімділігін арттыруға мүмкіндік береді.

Сонымен бірге, қалада қолжетімді ортаны дамытудың бірыңғай қағидаларын қалыптастыру жұмысы жүріп жатыр. Бұл құжаттар құрылыс пен жобалаудан бастап, нысандарды пайдалануға беру кезеңінде деңгейлік барлық процесті қамтиды. «Біз қазір өңірлік дең-

гейде нақты стандарттарды енгізуге дайындалып жатырмыз. Бұл болашақта барлық нысандардың бірізді талаптарға сай болуын қамтамасыз етеді», — деді Бауыржан Жанатұлы.

Бүгінде арнайы порталға мыңдаған нысан бойынша ақпарат енгізіліп, деректер базасы қалыптастырылған. Отыз жылдың қорытындысы бойынша жоспарланған көрсеткіштер толық орындалып, нысандардың едәуір бөлігі бейімделген. Бұл атқарылған жұмыстың нақты нәтижесін көрсетеді.

Алдағы кезеңде де бұл бағыттағы жұмыстар жалғасын табады. 2026 жылы мыңдаған нысанды бейімдеу жоспарланып отыр. Бұл — тек сандық көрсеткіш емес, қала тұрғындарының өмір сапасын арттыруға бағытталған маңызды әлеуметтік бағам.

Осылайша, Алматыда инклюзивті ортаны қалыптастыру бір реттік акция емес, жүйелі әрі ұзақмерзімді саясатқа айналып келеді.

Олжас ӘБДІХАЛЫҚ

Алматы музейлері жаңандық тәжірибеге бет бұрды

Алматы қаласында мәдени мұраны сақтау мен насихаттаудың жаңа кезеңі басталып келеді. Соңғы жылдары музей саласын жаңғырту, оны халықаралық талаптарға бейімдеу бағытында жүйелі жұмыстар қолға алынып, нақты нәтижелер көріне бастады. Бұл туралы Алматы қаласы Мәдениет басқармасының басшысы Данияр Алиев мәлімдеді.

Оның айтуынша, музей қызметкерлерінің кәсіби деңгейін арттыру — сапа дамуының негізгі факторларының бірі. Осы мақсатта Алматы музейлері бірлестігінің маамандары Корея Республикасы музейлерінде арнайы тағылымдамадан өтіп, озық тәжірибелерді меңгерді. «Бұл — тек тәжірибе алмасу ғана емес, музей ісін халықаралық деңгейге көтеруге бағытталған маңызды қадам», — деді Данияр Абзапиденұлы.

Бағдарлама Сеул қаласындағы музейлер қауымдастығының қолдауымен ұйымдастырылып, мамандар үшін тегін түрде жүзеге асқан. Мұндай формат екі ел арасындағы мәдени әріптестіктің нығайтып келе жатқанын көрсетеді. Сонымен қатар бұл бастама музей саласындағы заманауи тәсілдерді игеруге мүмкіндік берді.

Тағылымдама барысында алматылық мамандар музей қызметінің негізгі бағыттарын жан-жақты зерттеді. Атап айтқанда, экспонаттарды есепке ала жүйесін жетілдіру, олардың ұзақ сақталуын қамтамасыз ету, сақтау орындарындағы температура мен ылғалдылық режимін дұрыс реттеу, жарықтандыру талаптарын сақтау секілді маңызды мәселелер қарастырылды. Бұдан бөлек, реставрация және консервация жұмыстарында заманауи әдістері, сондай-ақ жәдігерлерді тасымалдау кезіндегі қауіпсіздік талаптары да тәжірибе жүзінде көрсетілді.

«Мұндай білім мен дағдылар музей жұмысының сапасын арттыруға тікелей әсер етеді. Біз тек теориямен шектелмей, нақты тәжірибеге сүйеніп үйрендік», — деді Данияр Абзапиденұлы.

Тағылымдама аясында қазақстандық мамандар Көнджу қаласындағы бірқатар мәдени нысандардың жұмысымен танысты. Бұл өңір тарихи мұраға бай аймақ ретінде танымал және ашық аспан астындағы археологиялық кешендерімен ерекшеленеді. Өсіресе ЮНЕСКО тізіміне енген нысандардың сақталу деңгейі мен басқару тәсілдері алматылық мамандар үшін құнды тәжірибе болды.

Жалпы, тағылымдама тек жеке музейлермен танысумен шектелмей, музей мәдениетментінің тұтас жүйесін түсінуге мүмкіндік берді. Бұл өз кезегінде Алматыдағы музейлердің жұмысын халықаралық стандарттарға жақындатуға негіз қалайды.

Айта кету керек, мұндай ынтымақтастық кездейсоқ бастама емес. Бұған дейін Алматы музейлері бірлестігі мен Сеул қаласы тарихи музейі арасында өзара әріптестік туралы келісім жасалған болатын. Осы келісім нәтижесінде екі қалада да бірқатар мәдени жобалар жүзеге асырылып, көрмелер алмасуы ұйымдастырылды. Бұл тәжірибе халықаралық мәдени диалогтың тиімді үлгісіне айналып отыр.

Алматыда өткен көрмелер мен шетелдегі қазақстандық экспозициялар мәдени байланыстарды тереңдетіп қана қоймай, ұлттық мұраны өлемге танытуға жол ашты. Бұл бағыттағы жұмыстар алдағы уақытта да жалғасатын. «Біздің мақсат — Алматы музейлерін тек жергілікті деңгейде ғана емес, халықаралық кеңістікте де бәсекеге қабілетті ету. Ол үшін үздік тәжірибелерді енгізу — уақыт талабы», — деп қорытындылады Данияр Абзапиденұлы.

Осылайша, халықаралық тәжірибені игеру арқылы Алматы музейлері жаңа сапалық деңгейге көтеріліп, мәдени инфрақұрылымының дамуына тың серпін беріп отыр.

Олжас ӘБДІХАЛЫҚ

Новая Конституция — это общественный выбор в пользу обновления и стабильности

Своим мнением поделился руководитель Департамента междисциплинарных и компаративных исследований Института евразийской интеграции Серик Жусупов.

Прошедший референдум по новой Конституции показал, что предложенная реформа стала для значительной части общества своевременным ответом на запрос на обновление. По итогам данным Центральной комиссии референдума, явка составила 73,12%, а доля проголосовавших «за» — 87,15%. Существенная поддержка и высокая явка демонстрируют, что для граждан речь шла о стратегическом выборе и о правилах, по которым страна будет развиваться в дальнейшем.

Важно и то, что этот выбор формировался в открытой общественной атмосфере. Во многих регионах день голосования сопровождался ярмарками, концертными программами, общественными акциями, а участие известных общественных фигур и селебрити усиливало внимание к референдуму и задавало ему позитивный тон. Это стало процессом дополнительного объединяющего эффекта и сделало его заметным событием в общественной жизни страны.

Свою роль сыграла и масштабная информационно-разъяснительная работа. Она помогла гражданам увидеть в референдуме скорее не формальную процедуру, а понятный механизм влияния на будущую конфигурацию государства и систему базовых правил общественного развития.

Не менее значимым фактором стало качество самой организации голосования. Участки работали собранно и в спокойном режиме. Отсутствие серьезных нарушений укрепило доверие к процедуре и ее итогам. Для общественного восприятия это особенно важно, поскольку легитимность результата складывается из сочетания содержательной поддержки и корректно выстроенного процесса.

Дополнительную значимость этому придали и позитивные оценки международных наблюдателей и представителей избирательных органов других стран. Внешнее подтверждение процедурной состоятельности усилило восприятие референдума как прозрачного и качественно проведенного общенационального голосования.

Высокий уровень поддержки закономерно связан с восприятием общего курса реформ, проводимых под руководством Президента Токаева. Итог референдума стал знаком высокого доверия общества к политике институционального обновления и к предлагаемой модели дальнейшего развития страны.

Медени бағыт аясында өткен жылы «Saryaqar Life» мәдениет амбасадорлары жобасы жүзеге асырылды. Бұл жоба өңір жастарының мәдени және шығармашылық әлеуетін дамытуға бағытталған. Жоба барысында жастар түрлі мәдени бастамаларға қатысып, шығармашылық қабілеттерін дамытуға мүмкіндік алды.

Спорст саласында жастар үшін қандай іс-шаралар ұйымдастырылды? — 2025 жылы колледж студенттері арасында облыстық Спартакиада өтті. Бұл жарыстың негізгі мақсаты — жастар арасында салауатты өмір сал-

Айман АМАНЖОЛОВА

«Жастар — болашақтың қозғаушы күші»: Қарағанды облысындағы жастарды қолдау бастамалары

Бүгінде жастардың жан-жақты дамуына жағдай жасау, олардың шығармашылық, зияткерлік және кәсіби әлеуетін арттыру — мемлекеттік жастар саясатының басты бағыттарының бірі. Осы мақсатта еліміздің әр өңірінде жастарға арналған түрлі жобалар мен бастамалар жүзеге асырылып келеді.

Қарағанды облысында да жастарды қолдау, олардың белсенділігін арттыру және жаңа мүмкіндіктерге жол ашу бағытында бірқатар маңызды жобалар іске асырылуда. Бұл жұмыстар Қарағанды облысының Жастар саясаты мәселелері жөніндегі басқармасының қолдауымен және Қарағанды облысының Жастар ресурстық орталығының бастамасымен жүзеге асуда. Осы орайда біз Қарағанды облысының Жастар ресурстық орталығының директоры Аспан Кабегеновпен сұхбаттасып, өңірдегі жастарға арналған жобалар мен бастамалар туралы әңгімелестік.

— Аспан Берікбекулы, Қарағанды облысында жастардың мәдени, спорттық және зияткерлік әлеуетін дамыту бағытында қандай жобалар жүзеге асырылып жатыр?

— Қарағанды облысында жастардың жан-жақты дамуына бағытталған түрлі жобалар іске асырылуда. Бұл бастамалар жастардың мәдени, спорттық және интеллектуалдық әлеуетін арттыруға бағытталған. Жобалардың аясында өңірде көптеген ауқымды іс-шаралар ұйымдастырылып келеді.

— Мәдени бағыттағы жобалар туралы айтып өтсеңіз.

— Мәдени бағыт аясында өткен жылы «Saryaqar Life» мәдениет амбасадорлары жобасы жүзеге асырылды. Бұл жоба өңір жастарының мәдени және шығармашылық әлеуетін дамытуға бағытталған. Жоба барысында жастар түрлі мәдени бастамаларға қатысып, шығармашылық қабілеттерін дамытуға мүмкіндік алды.

— Спорт саласында жастар үшін қандай іс-шаралар ұйымдастырылды? — 2025 жылы колледж студенттері арасында облыстық Спартакиада өтті. Бұл жарыстың негізгі мақсаты — жастар арасында салауатты өмір сал-

тын насихаттау және спортқа деген қызығушылықты арттыру. Спорттық іс-шаралар жастардың белсенділігін арттырып қана қоймай, олардың бір-бірімен тәжірибе алмасуына да мүмкіндік береді. Биылғы жылы да жастар арасында түрлі спорттық іс-шараларды өткізу жоспарланып отыр.

— Дарынды жастарды қолдау бағытында қандай жұмыстар жүргізілуде?

— Дарынды жастарды қолдау мақсатында «JasFund» қоры жұмыс істейді. Қор аясында өңір жастарының түрлі жобалары қаржылай қолдауға ие болды. Сонымен қатар жастар бастамаларын қолдауға арналған «Тәуелсіздік ұрпақтары» гранты қарастырылған. Бұл гранттар жастардың жаңа идеяларын жүзеге асыруына және өз жобаларын дамытуына мүмкіндік береді.

— Экологиялық бастамалар туралы да айтып өтсеңіз.

— Экологиялық бағытта да бірқатар жұмыстар жүргізіліп келеді. Соның бірі — «Road эстафета» экологиялық бастамасы. Бұл акция аясында Қарағанды—Алматы автожолы бойында таза-лық жұмыстары жүргізіліп, бірқатар елді мекендердің маңындағы аумақтар тазартылды. Мұндай шаралар жастардың экологиялық мәдениетін қалыптастыруға және табиғатты қорғауға деген жауапкершілігін арттыруға бағытталған. Бұл бастама биыл да жалғасын табады.

— Жастарды дамытуға бағытталған жаңа жобалардың бірі — «Ұлт қазынасы» туралы айтып берсеңіз.

— 2025 жылы Қарағанды облысында алғаш рет менторлық «Ұлт қазынасы» жобасы бастау алды. Жобаның негізгі мақсаты — ауылдық жерлердегі дарынды жастарды қолдау және олардың қабілеттерін дамытуға жағдай жасау.

Жоба аясында қатысушылар тәжірибелі мамандар мен тәлімгерлерден бағыт-бағдар алып, өз білімдері мен дағдыларын жетілдіреді. Бұл бастама ауыл жастарының әлеуетін ашуға, олардың қоғам өміріне белсенді қатысуына және болашақта өз саласында табысты болуына ықпал етеді. Биылғы жылы да бұл жоба жалғасын табады.

Сұхбаттасқан Олжас ӘБДІХАЛЫҚ

— Жастар ресурстық орталығы жастарға қандай қолдау көрсетеді?

— Біздің орталықта жастарға тегін құқықтық және психологиялық көмек көрсетіледі. Бұл қызметтер жастардың құқықтық сауаттылығын арттыруға және психологиялық қолдау алуға мүмкіндік береді.

Сонымен қатар орталық құрылымында әлеуметтік осал санаттағы жастарға әлеуметтік-құқықтық және психологиялық көмек көрсету бөлімі жұмыс істейді. Бұл бөлімде тұрғын үй мәселелері, жұмысқа орналасу, құқықтық сауаттылықты арттыру бойынша оқыту іс-шаралары, сондай-ақ нормативтік-құқықтық актілерді түсіндіру бағытында кеңестік көмек көрсетіледі.

Орталықтағы комитеті аймақтар туралы айтып өтсеңіз.

— Қарағанды облысының Жастар ресурстық орталығының базасында 6 комитеті аймақ жұмыс істейді. Бұл аймақтар жастардың шығармашылық және кәсіби дамуына арналған арнайы алаңдар болып табылады.

Мысалы, сапалы медиаконтент жасауға үйрететін SMM Studio және подкасттар жазуға арналған Digital Studio жұмыс істейді. Сонымен қатар көлеңер мен дизайн бағытында Design Studio, музыкалық қабілеттерді дамытуға арналған Music Studio бар.

Ал Lecture аймағында жастар түрлі кездесулер мен презентациялар өткізе алады. Co-working аймағы жастардың оқуына, жобалармен жұмыс істеуіне және басқа да пайдалы бастамаларды жүзеге асыруына арналған ашық алаң ретінде қызмет етеді.

— Жалпы, бұл бастамалардың жастар үшін маңызы қандай деп ойлайсыз?

— Бұл жобалардың барлығы жастардың жан-жақты дамуына жағдай жасауға бағытталған. Олар жастардың шығармашылық, кәсіби және қоғамдық белсенділігін арттыруға көмектеседі. Ең бастысы — жастар өз қабілеттерін жүзеге асырып, жаңа мүмкіндіктерге қол жеткізе алады. Біздің орталықтағы барлық қызметтер жастарға тегін ұсынылады.

Сұхбаттасқан Олжас ӘБДІХАЛЫҚ

«Жұмыспен қамту — өңір дамуының негізгі тірегі»: Павлодар облысындағы еңбек нарығын қолдау шаралары

Елімізде халықты тұрақты жұмыспен қамту және азаматтардың әлеуметтік жағдайын жақсарту — мемлекеттік саясаттың басым бағыттарының бірі. Осы мақсатта елде еңбек нарығын дамытуға, кәсіпкерлікті қолдауға және әлеуметтік осал топтарды қорғауға бағытталған түрлі бағдарламалар жүзеге асырылып келеді.

Павлодар облысында да бұл бағытта бірқатар жүйелі жұмыстар жүргізілуде. Өңірде жаңа жұмыс орындарын құру, кәсіптік білім беру мүмкіндіктерін кеңейту, еңбек миграциясын реттеу және азаматтардың кәсіпкерлік ба-

стамаларын қолдау шаралары қолға алынған. Осы мәселелер туралы біз Павлодар облысының жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы басшысының орынбасары Нұрлан Бегежановпен сұхбаттастық.

— Нұрлан Максимулы, аймақта жұмыспен қамту дамуының арттыру үшін қандай мемлекеттік бағдарламалар жүзеге асырылып жатыр?

— Павлодар облысында халықты жұмыспен қамтуды қамтамасыз ету жұмыстары Қазақстан Республикасының Әлеуметтік кодексі шеңберінде іске асырылады. Өңірде жаңа жұмыс орындарын құруға, азаматтардың еңбек нарығына тартуға және кәсіпкерлікті дамытуға бағытталған бірқатар мемлекеттік бағдарламалар жүзеге асырылып жатыр. Бұл бағдарламалардың негізгі бөлігі Мансап орталықтары арқылы жүзеге асырылады.

— Мансап орталықтары арқылы қандай шаралар жүргізіледі?

— Мансап орталықтары жұмыспен қамтуға жәрдемдесуді белсенді шараларын іске асырады. Соның ішінде ең маңызды бағыттардың бірі — кәсіптік оқыту. Бұл бағдарлама аясында азаматтар кәсіптік даярлау, қайта даярлау және біліктілігін арттыру курстарынан өте алады.

Оқыту бірнеше бағыт бой-

ынша ұйымдастырылады. Атап айтқанда, білім беру бағдарламаларын жүзеге асыратын оқу орындарында, жұмыс берушілердің жанындағы оқу орталықтарында немесе жұмыс берушінің өтінімі бойынша тікелей жұмыс орнында өткізіледі. Сонымен қатар, электрондық еңбек биржасында сұранысқа ие мамандықтар бойынша да оқыту мүмкіндігі бар. Кәсіптік оқуға жолдаманы Мансап орталығы береді.

— Кәсіпкерлік бастамаларды қолдау бағытында қандай мүмкіндіктер қарастырылған?

— Өңірде кәсіпкерлік бастамаларды қолдау да-

мынша жұмыс беруші жұмыссыз азаматтарды жұмысқа қабылдайды, ал мемлекет олардың жалақысының 35 пайызына дейін субсидия береді. Алайда бұл сома 20 айлық есептік көрсеткіштен аспайды. Субсидиялау мерзімі 12 айға дейін.

Жастар практикасы. Бұл бағдарлама техникалық және кәсіптік, жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі білім алған тұлғаларға арналған. Егер олар оқуын аяқтағаннан кейін бес жыл ішінде мамандығы бойынша жұмыс тәжірибесі болмаса, жастар практикасына қатыса алады. Қатысушылардың жалақысы 30 айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде белгіленеді және ол 12 айға дейін субсидияланады.

«Күміс жас» жобасы. Бұл жоба 50 жастан асқан азаматтардың еңбек нарығындағы белсенділігін арттыруға бағытталған. Бағдарлама бойынша жалақының белгілі бір бөлігі мемлекет тарапынан субсидияланады. Жалақы субсидиясы үш жылға дейін беріледі.

Қоғамдық жұмыстар. Бұл — алдын ала кәсіптік даярлықты талап етпейтін уақытша жұмыстар. Мұндай жұмыстарға қатысушылардың жалақысы 24 айлық есептік көрсеткіштен кем болмайды.

— Еңбек миграциясын реттеу бағытында қандай жұмыстар жүргізіліп жатыр?

— Қазіргі таңда еңбек миграциясын реттеу мақсатында еңбек күші артық өңірлерден жұмыс күші тапшы өңірлерге азаматтарды көшіру арқылы еңбек нарығындағы теңгерімді сақтау жұмыстары жүргізілуде. Бұл бағыт өңірлер арасындағы еңбек ресурстарының тиімді бөлінуіне мүмкіндік береді.

— Павлодар облысында ерікті қоныс аудару бағдарламасы қалай жүзеге асырылып жатыр?

— 2026 жылы Павлодар облысына ерікті қоныс аудару бағдарламасы аясында 2632 адамға квота бөлінді. Оның ішінде 977 квота қандастарға, ал 1655 квота ішкі қоныс аударушыларға арналған.

Бағдарламаға қатысушыларға көшу үшін жолдау немесе сатып алу үшін субсидиялар беру, сондай-ақ жұмысқа орналастыруға көмектесу сияқты мемлекеттік қолдау шаралары қарастырылды.

— Субсидияланатын жұмыс орындарының қандай түрлері бар?

— Бірнеше түрі бар. Мысалы:

Әлеуметтік жұмыс орындары. Бұл бағдарлама бой-

«Келешек мектептері — сапалы білімге жол»: Байзақ ауданындағы жаңа білім беру мүмкіндіктері

Қазақстанда білім беру саласын жаңғырту мақсатында жүзеге асырылып жатқан маңызды бастамалардың бірі — «Келешек мектептері» ұлттық жобасы. «Жайлы мектеп» деп те аталатын бұл жоба жаңа үлгідегі, заманауи талаптарға сай білім ордаларын салуды көздейді. Жобаның негізгі мақсаты — үш ауысымды мектептер мәселесін шешу, оқушы орындарының тапшылығын азайту және оқушылар үшін қолайлы, заманауи білім беру ортасын қалыптастыру.

Жамбыл облысы Байзақ ауданында да бұл бастама өз нәтижесін беріп келеді. Атап айтқанда, Сарыкемер ауылында 2024 жылы жаңа мектеп пайдалануға берілді. Осы орайда біз Жамбыл облысы әкімінің білім басқармасы Байзақ ауданының білім бөлімінің басшы міндетін атқарушы Ерлан Сейдаханұлымен сұхбаттасып, жаңа мектептердің маңызы мен болашағы туралы әңгімелестік.

— Ерлан Сейдаханұлы, алдымен «Келешек мектептері» ұлттық жобасының негізгі мақсаты туралы айтып өтсеңіз.

— «Келешек мектептері» жобасы — еліміздегі білім беру инфрақұрылымын жаңғыртуға бағытталған маңызды бастамалардың бірі. Бұл жобаның басты мақсаты — үш ауысымды мектептерді жою, оқушыларға арналған орын тапшылығын азайту және білім беру сапасын арттыруға мүмкіндік беретін заманауи оқу ортасын қалыптастыру. Жоба аясында жаңа мектептер кең ері заманауи талаптарға сай салынып, оқушылардың жан-жақты дамуына жағдай жасалады.

— Байзақ ауданында бұл жоба қалай жүзеге асырылып жатыр?

— Байзақ ауданында да бұл жоба кезең-кезеңімен жүзеге асырылып келеді. Соның нақты мысалы — Сарыкемер ауылында 2024 жылы жаңа мектептің ашылуы. Жаңа білім ордасының іске қосылуы ауданымыздағы білім беру жүйесіне оң әсерін тигізді. Ең алдымен, үш ауысымды оқу мәселесі біртіндеп шешіліп келеді. Сонымен қатар, ауыл мен қала мектептері арасындағы айырмашылықты азайтуға мүмкіндік беріп отыр.

— Жаңа мектептің ашылуы оқушылар мен мұғалімдер үшін қандай өзгерістер әкелді?

— Жаңа мектептің ашылуы ең алдымен оқушыларға қолайлы оқу ортасын қалыптастырды. Қазіргі таңда оқушылар заманауи кабинеттерде білім алып, жаңа технологиялармен жұмыс істеу мүмкіндігіне ие болып отыр. Бұл өз кезегінде білім сапасының артуына, оқушылардың ғылым мен технологияға деген қызығушылығының өсуіне ықпал етеді.

— «Келешек мектептерінің» басты ерекшеліктері қандай?

— Бұл мектептердің бірнеше маңызды ерекшеліктері бар. Біріншіден, олардың ғимараттары бұрынғы мектептермен салыстырғанда шамамен 15—20 пайызға кеңірек салынады. Екіншіден, оқу процесіне жаңа технологияларды енгізу үшін арнайы STEM зертханалары, робототехника кабинеттері қарастырылған. Сонымен қатар, оқушылардың шығармашылық және ғылыми жұмыстарымен айналысуына арналған коворкинг аймақтары бар. Спортпен шұғылдануға жағдай жасау мақсатында бірнеше спорт залдары да салынған.

— Алдағы уақытта бұл жобаның білім саласына қандай әсер етеді деп ойлайсыз?

— Бұл жоба ауданымыздағы білім сапасын жаңа деңгейге көтереді деп сенеміз. Жаңа мектептер оқушыларға тек білім алып қана қоймай, шығармашылық қабілеттерін дамытуға, ғылыми ізденіске беімделуге мүмкіндік береді. Ең бастысы — балаларымыз қауіпсіз ері жайлы ортада білім алады.

Сұхбаттасқан Олжас ӘБДІХАЛЫҚ

12 Mart'ın Dizeleri, 18 Mart'ın Kahramanları

Selam olsun al bayrağıma, İstiklal Marşımıza!
Selam olsun milli şairimiz Mehmet Akif Ersoy'a!
Selam olsun Çanakkale'de vatanı için can veren aziz şehitlerimize!
Selam olsun tüm şehitlerimize ve gazilerimize!
Selam olsun yüreği bu vatan için atan herkesel!
Size binlerce kez selam olsun.

Tarih sayfalarında bazen öyle günler vardır ki bir milletin kaderini, karakterini ve bağımsızlığı olan tutkusunu en güçlü şekilde hissettirir. İşte Türk milleti için böylesine anlamlı iki tarih vardır: 18 Mart 1915 ve 12 Mart 1921. Bu iki tarih, farklı anlamlar taşısada ortak bir ruhu temsil eder. Bunlar: bağımsızlık, fedakârlık ve millet olma bilinci ve daha nicesi...

Biri, bağımsızlık ateşinin en güçlü edebi ifadesi olan marşımız Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edildiği gün; diğeri ise bu ateşi yakan en büyük ilham kaynaklarından biri olan Çanakkale'de destanın yazıldığı tarihtir. Bu iki tarih arasında, Türk milleti ölüm kalm mücadelesi vermiş hem kalemiyle hem de silahıyla da kenetlenmiştir. 12 Mart tarihi milletin ruhunu ve idealini anlatmış; 18 Mart tarihi ise Çanakkale Zaferi bu ruhun sahadaki karşılığı olmuştur.

12 Mart 1921:
"Korkma!"
Diye Başlayan Ses

1921 yılının Mart ayı... Kurtuluş Savaşı'nın en çetin günleri yaşanmaktadır. Ordumuz cepheye düşmanla mücadele ederken, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde de milletin bağımsızlık iradesi kararlılıkla ortaya konmaktadır. İşte böyle bir dönemde, milli mücadelemizin manevi gücünü artırmak ve cepheye askere moral vermek amacıyla bir milli marş yarışması düzenlenir. Amaç, milletin bağımsızlık inancını güçlendirecek ve askerinin yüreğine cesaret verecek bir eser ortaya koymaktır.

Başlangıçta para ödülü bulunmadığı için yarışmaya katılmak istemeyen Mehmet Akif Ersoy'a, dönemin Maarif Vekili Hamdullah Suphi Tanrıöver tarafından gönderilen bir davet mektubu ulaştırılır. Bu mektup, büyük şairin fikrini değiştirir. Mehmet Akif, "Kahraman Ordumuza" ithaf ettiği bu eşsiz şiiri Ankara'daki Taceddin Dergâhı'ndaki mütevazı odasında kaleme alır.

12 Mart 1921'de şiir, Meclis kürsüsünde Hamdullah Suphi Bey tarafından okunur. Okunduğu anda Meclis'te büyük bir heyecan ve hayranlık oluşur.

Milletvekilleri bu büyük eseri ayakta alkışlar ve diğer şiirlerin okunmasına gerek görülmeden İstiklal Marşı olarak kabul edilir. Mehmet Akif, kazandığı 500 liralık ödülü ise "Ben bu şiiri para için yazmadım." diyerek bir hayır kurumuna bağışlar. Ardını, şiirlerini topladığı Safahat adlı eserine neden koymadığı sorulduğunda verdiği cevap ise onun ne kadar yüce gönüllü olduğunu gösterir: "O benim değil, milletimindir."

İşte bu yüzden İstiklal Marşı yalnızca bir şiir değil; bir milletin var olma mücadelesinin,

18 Mart 1915:
"Çanakkale Geçilmez!"
Dedirten Zafer

İstiklal Marşı'nın her dizesinde yankılanan o "Korkma!" sesi, aslında altı yıl önce Çanakkale'de yazılan büyük bir destanın devamıydı. 1915 yılında dönemin en güçlü donanmalarına sahip İtilaf Devletleri, boğazları geçerek İstanbul'u işgal etmek ve Osmanlı Devleti'ni savaş dışı bırakmak amacıyla Çanakkale Boğazı'na dayanmıştı. 18 Mart 1915 sabahı İngiliz ve Fransız zırhlılarından oluşan dev donanma, boğazı geçmek için büyük bir taarruz kalkıştı. Ancak hesaba katmadıkları iki şey vardı: Mehmetçiğin vatan sevgisi ve sarsılmaz inancı.

Nusret Mayın Gemisi'nin bir gece önce boğaza döşediği 26 mayın, düşman donanması için adeta bir ölüm tuzağı oldu. Bouvet, Ocean ve Irresistible

gibi dev zırhlılar birer birer sulara gömülürken, Rumeli Mecidiye Tabyası'nda görev yapan Seyit Onbaşı, 215 kiloluk top mermisini sırtlayıp namluya sürdü ve Ocean zırhlısını vurdu. O an, düşmanın boğazdan geçme umudunu tamamen tükenmişti. Seyit Onbaşı'nın sırtladığı yalnızca ağır bir mermi değil, koca bir milletin geleceği, Nusrat Mayın Gemisi'nin denize bıraktığı ise sadece metal parçaları değil, bir milletin yürüyüşü azmiydi.

Bu büyük zafer tarihe altın harflerle yazıldı:

(DATÜB) temsilcileri, öğretmenler ve öğrenciler katılımıyla düzenlenen etkinlik süresince şiir dinletileri, oratoryo gösterileri, video sunumları, koro dinletisi ve tiyatro gösterileri izleyicilere sunulmuştur. Ayrıca İstiklal Marşı'nın yazılış hikayesi anlatılmış ve İstiklal Marşı coşku ile okunmuştur.

Bugün bu topraklarda özgürce nefes alabiliyorsak, bunu 18 Mart'ta "Çanakkale Geçilmez!" diyenlere ve 12 Mart'ta ruhu mızralara nakşedenlere borçluyuz. Bizler de bu ruhu yaşatmak ve gelecek nesillere aktarmak amacıyla, Özel 1 No'lu Talgar Yatılı Lisesinde görevli öğretmenlerin öncülüğünde; kıymetli misafirlerimiz ve öğrencilerimizin katılımıyla bir anma programı düzenledik.

Özel 1 No'lu Talgar Yatılı Lisesi'nde, 12 Mart İstiklal Marşı'nın Kabulü ve Mehmet

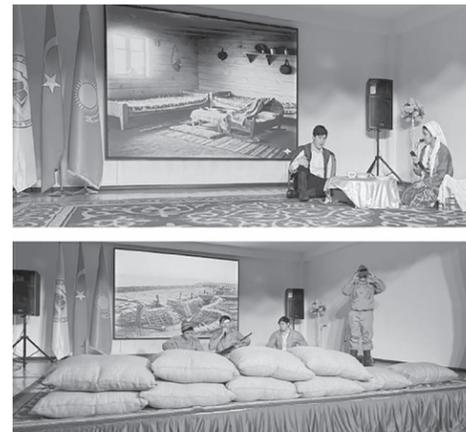
ra borçluyuz. "Allah bu millete bir daha İstiklal Marşı yazdırmasın." diyor Mehmet Akif Ersoy'a da çok şey borçluyuz. Belki yıllar geçecek, nesiller değişecek... Ancak 12 Mart'ın dizeleri ve 18 Mart'ın kahramanları Türk milletinin kalbinde sonsuza kadar yaşamaya devam edecekler.

Çanakkale Geçilmez!" Çanakkale'de yazılan bu destan yalnızca bir savaşın hikayesi değil; vatan uğruna canını ortaya koyan insanların fedakârlığının ve cesaretinin öyküsüdür. Genç yaşta cepheye koşan askerler, geride bıraktıkları annelerini, babalarını ve hayallerini düşünmeden vatan toprağını savunmuştur.

Bu destanın en önemli isimlerinden biri de Mustafa Kemal'dir. Onun askerlerine söylediği "Ben size taarruzu değil, ölmevi emrediyorum." sözü, Çanakkale'de verilen mücadelenin ruhunu ve kararlılığını en güçlü şekilde anlatmaktadır. Onun liderliği sayesinde Çanakkale geçilmemiştir. O günlerde yazılan kahramanlık hikâyeleri, bugün bile okunduğunda insanın yüreğini titreten hatıralar olarak yaşamaya devam etmektedir.

Çanakkale, İstiklal Marşı'ndaki "Hangi çalgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!" dizesinin adeta ete kemiğe büründüğü yerdir. 18 Mart 1915 ise dönemin en modern donanmalarının vatan sevgisi ve sarsılmaz bir inanç karşısında diz çöktüğü tarihtir. Aynı zamanda Kurtuluş Savaşı'nın ün sözü, Mustafa Kemal Atatürk'ün tarih sahnesine çıktığı o sönmez

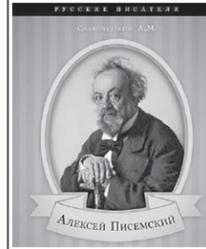
Tolgay SARICA
Türkçe Öğretmeni

ТАЛАНТТЫ ЖАСТАР

Алматы қалалық Білім басқармасының дарынды балалар мен талантты жастарды анықтау және қолдау жөніндегі «Алматы дарыны» орталығы жалпы Білім беру пәндері бойынша 9-11 сынып оқушылары арасындағы республикалық олимпиаданың қалалық кезеңінің жеңімпаздары мен жүлдегерлерін марапаттау рәсімін өткізді.

Алматы қаласының №17 мектебінің оқушылары келесі пәндер бойынша жүлделі орындарға ие болды: Амир Титов, 11 Б сыныбы орыс тілі мен әдебиеті - 1 орын (мүгалім Ж.И. Данатарова), Михаил Дожков, 9 Г сыныбы - 3 орын (мүгалім Р.Р. Гайсина) және химия Смигана Лл, 9 В сыныбы - 3 орын (мүгалім Н.С. Макс). Олимпиададағы жеңісізбен құттықтаймыз! Мұндай нәтижеге тек ерік-жігері мықты және терең білімі бар оқушылар ғана қол жеткізе алды. Жарайсыз! Сіздерге дамуды, амбициялы мақсаттар қоюды және оларға батыл жетуді тілейміз. Өзбір күш-жігеріңіз жемісті болсын, өмір сізге көптеген бақытты сәттер мен маңызды жеңістер сыйласын!

Асемгүл ГАЛИМОВА

Биыл Алексей Феофилактович Писемскийдің (1821—1881) туғанына 155 жыл толады. Ол Кострома губернаорталығының Чухлом ауданының Рамење ауылында дүниеге келген.

Ол ежелгі, кедей ақсүйек отбасынан шыққан. Оның әйгілі ата-бабаларының бірі әулие Макарий Желтоводский болған. Оның ата-анасы Феофилакт Гаврилович пен Евдокия Алексеевнаның он баласы болған, бірақ тек Алексей ғана аман қалған. Писемский балалық шағын «Қырықтың адамдары» романында сипаттаған. Жас жігіт әдебиетке ерте жастан қызығушылық таныта бастаған, Кострома гимназиясында оқып жүргенде әйгілі жазушыларға өліктеп әңгімелер жазған. 1844 жылы ол Императорлық Мәскеу университетінің философия факультетінің физика-математика факультетін күндізгі студент атағымен бітіріп, 1845 жылы 31 қаңтарда «Кострома мемлекеттік мүлік палатасының» губерниялық хатшы дәрежесімен тағайындалды. 1845 жылы 23 қазанда өтініші бойынша ол Мәскеу мемлекеттік мүлік

ДҮНИЕ ӘДЕБИЕТІ

палатасының экономикалық бөлімге ауыстырылды, онда 1846 жылы 30 мамырда орман шаруашылығы бөлімінде хатшы бастығының көмекшісі болып тағайындалды. Писемский 1847 жылы 8 ақпанда «денсаулығының нашарлығына және тұрмыстық жағдайларға байланысты» қызметінен босатылды. 1848 жылы қазанда ол Кострома губерниялық үкіметінде арнайы тапсырмалар бойынша кіші шенеунік болып қызметке оралды; 1849 жылы 17 тамызда ол алқалы хатшы лауазымына көтерілді. 1848 жылы 11 қазанда болашақ жазушы «Отечественные Записки» газетінің негізін қалаушының қызы Екатерина Павловна Свиринаға үйленді. Олардың төрт баласы болды: Павел (1850), Аполлон (1851), Николай (1852) және Евдокия (1856). Алексей Писемский шамамен он жыл бойы Кострома мен Мәскеудегі мемлекеттік қызмет бөлімдерінде шенеунік болып қызмет етті. Саяхаттары оған шенеуніктердің өмірі мен олардың ресми әдет-ғұрыптары туралы мол материал жинауға мүмкіндік берді, бұл кейінірек оның жұмысында пайдалы болды. Ол 1848 жылы Михаил Погодиннің «Москвитянин» журналында жұмыс істей отырып, әдебиет пен журналистика саласында жұмыс істей бастады.

Дегенмен, өмір бойы ол славянофильдік немесе батыстық көзқарастарды қабылдамады. Ол «үшінші жолды» іздеді. Писемский жазушылармен -

«Москвитянин» журналының «жас редакциялық алқасының» мүшелерімен, Аполлон Григорьевпен, Александр Островскиймен және басқармен танысты. Оның 1850 жылы жазылған «Турфяк» атты повесті оған нағыз даңқ әкелді. Оның шығармашылық стилінің негізі, «Турфяк» қазіргі өзінде айқын көрініп тұрғандай, шынайы автордың пікірінсіз максималды объективті түрде бейнелеу болып табылады. Бұл ретте жазушы оқиғаларды да, кейіпкерлерді де бағалауда белсенді авторлық ұстанымға баса назар аударған табиғи мектептің өкілдерінен, реалистерден алшақтайды. Осы тұрғыдан Писемский өзінің алғашқы романы «Боярышник» 1846 жылы жазды (1858 жылы жарық көрді). 1850 жылдары Алексей Феофилактович ең танымал орыс проза жазушыларының біріне айналды, оның шығармалары жетекші журналдарда жарияланды, шетел тілдеріне аударылды және шетелде жарияланды.

Асемгүл ГАЛИМОВА

Сәтбаев университеті еліміздің әрбір азаматының өмірін жақсарту үшін жұмыс істейді және осы мақсатта біз «Қарапайым заттар ғылымы» қағидатына сүйене отырып, тұрмыстық тұрмыстық химия өнімдерін жасаймыз. Біздің басты мақсатымыз - тұтынушыларға қолжетімді, жоғары сапалы өнімдер ұсыну. Жобаға тек студенттер мен жас мамандар қатысады, бұл олардың кәсіби өсуіне тікелей ықпал етеді.

ҚАРАПАЙЫМ ЗАТТАР
ҒЫЛЫМЫ ІС ЖҮЗІНДЕ

Біз әртүрлі сабын түрлерін, терезе тазалағыштарды және дақ кетіргіштерді қамтитын өнім желісін әзірледік. 2022 жылдың желтоқсанында басталған жоба 2023 жылдың ақпанында алғашқы нәтижелерін берді, содан бері біз үй-жайлар мен жабдықтарды ірі көлемді өндіріске белсенді түрде дайындап келеміз. Жобаның авторы - ұсақ органикалық синтез зертханасының меңгерушісі Ербол Сағатов. Ол жасаған тұрмыстық химия өнімдері шикізаттың жоғары сапасымен және өндіріс процестерімен ерекшеленді. Біз тек дәлелденген және қауіпсіз компоненттерді пайдаланамыз және химиялық заттар-арымыздың тиімділігі мен пайдаланудың қарапайымдылығын қамтамасыз ету үшін инновациялық формулаларды ұстанамыз. Әзірлеушілер мұны ақша үнемдеу және өмір сүру сапасын жақсарту үшін маңызды деп санайды.

Жобаның импортқа тәуелділікті азайту және жаңа жұмыс орындарын құру сияқты даусыз артықшылықтары бар. Тұрмыстық химия өнімдерін дамыту ұлттық экономиканың дамуына ықпал етеді және жаңа жұмыс орындарын құру және жастардың кәсіби дамуы сияқты әлеуметтік пайда әкеледі.

Жоба нәтижелері: Қазақстанда жоғары сапалы органикалық тұрмыстық химия заттары мен жеке күтім құралдарының қолжетімділігін арттыру; Қазақстанда жұмыс орындарын құру; Қазақстанда тұрмыстық химия заттары мен жеке күтім құралдарының сапасы мен қауіпсіздігін жақсарту; Әлемдік тұрмыстық химия нарығындағы Қазақстанның бәсекеге қабілеттілігін арттыру.

Бұршақ дақылдарының өнімділігін арттыру

Әлемдік нарықтардағы жетекші бұршақ дақылдарының бірі болып табылатын

соғға деген сұраныстың артуы Қазақстанда оларды өндіруді дамытуға қолайлы орта жасайды. Дегенмен, біздің еліміздегі ауыл шаруашылығы, басқа ТМД елдеріндегі сияқты, жоғары фитосанитарлық тәуекелдер, зиянкестер мен аурулардың таралуы және қолайсыз климаттық жағдайлар сияқты күрделі қиындықтарға тап болуда. Бұл сондай-ақ өнімділік пен сапаны жақсарту үшін ерекше назар аударуды және инновациялық шешімдерді қажет ететін соғға да қатысты.

Осындай шешімдердің бірі - сояны қоса алғанда, ауыл шаруашылығы дақылдарының тұқымсыз себу алдында өңдеуге арналған көпфункционалды капсуляциялық құрамды әзірлеу. Соңы Қабдрәхманова бастаған ғалымдар тобы тұқымның аурулар мен қолайсыз климаттық жағдайларға төзімділігін арттыру алатын тиімді құрам жасау үшін биологиялық ыдырайтын полимерлерді жергілікті агромеридармен және фунгицидтік биостимуляторлармен бірге пайдалануда. Топ патендерді жою, тұқым себу сипаттамаларын жақсарту және сояның табиғи қасиеттері мен қоршаған орта факторларын сақтай отырып, өнімділікті арттыру үшін бентонит сазына және крахмалға негізделген ғалымдар құрамды әзірледі. Ғалымдар бұл құрамның тұқымның өнуіне, өсуіне, дамуына, өнімділігіне және дақылдардың технологиялық қасиеттеріне есерін зерттеп жатыр. Мұндай зерттеулер өз кезегінде басқа да инновациялық тұқым дайындау әдістерін әзірлеуге мүмкіндік береді, бұл өз кезегінде соя өнімділігі мен сапасын арттыруға, сондай-ақ дақылдың қолайсыз факторларға төзімділігін қамтамасыз етуге әкеледі.

Жоба нәтижелері: Әзірленген құрамды зертханалық сынақтан өткізу аяқталды. Құрамды өндіру мен қолданудың далалық сынақтары басталды. Соя тұқымын себу алдындағы өңдеу және капсулау үшін ембелпап құрамды қолдану жөніндегі нұсқаулықтар әзірленді.

Асемгүл ГАЛИМОВА

ҒАЛЫМДАР БАТАРЕЯЛАРҒА АРНАЛҒАН КОМПОЗИТТІК МАТЕРИАЛДЫ СЫНАҚТАН ӨТКІЗДІ

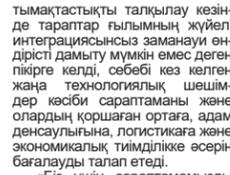
Сәтбаев университетінің ғалымдары МХепе материалдарын өндірудің жаңа әдістерін, сондай-ақ оларды кремний мен белсендірілген көмірді пайдаланып модификациялау әдістерін сынақтан өткізді. Зерттеу барысында алынған композиттік материалдардың электр-химиялық сипаттамалары анықталып, олардың тиімділігіне салыстырмалы талдау жүргізілді.

Қазақстанның арнайы экономикалық аймақтары технологиялық хабтарға айналмақ

Сәтбаев университеті мен Қазақстан Еркін экономикалық аймақтар қауымдастығы стратегиялық серіктестік туралы негіздемелік келісімге қол қойды. Бұл Қазақстанның өнеркәсіптік саясатын дамытуға жаңа көзденді ашады.

Қауымдастық төрағасы Ербол Бұхарбаев пен Сәтбаев университетінің ректоры Мейрам Бегентаев қол қойған құжат арнайы экономикалық аймақтарды жаңғырту және ғылым-өндіріс-инвестициялық байланысты нығайту жолындағы маңызды қадам болып табылады. Бүгінгі таңда Қазақстанның арнайы экономикалық аймақтарында металлургия және машина жасау, химия және мұнай-химия өнеркәсібі, құрылыс материалдарын өндіру және электроника мен аспап жасауды қоса алғанда, жоғары технологиялық салалардағы дамып келе жатқан кәсіпорындар орналасқан. Жаңа серіктестіктің бөлігі ретінде Сәтбаев университеті осы кәсіпорындар үшін инженерлік сараптама орталығы ретінде қызмет етеді, ғылыми зерттеулерді, жаңа шешімдерді әзірлеуді және бейімдеуді, сондай-ақ кадрларды даярлауды қамтамасыз етеді. Бұл келісім бұрын өнеркәсіптік инфрақұрылымын құруға және экспорттық өлеуеті бар бәсекеге қабілетті өнімдер өндірісін қамтамасыз етуге көмектеседі. Болашақ ын-

Тымақтастықты талқылау кезінде тараптар ғылымның жүйелі интеграциясының заманауи өндірісті дамыту мүмкін емес деген пікірге келді, себебі кез келген жаңа технологиялық шешімдер кәсіби сараптаманы және олардың қоршаған ортаға, адам денсаулығына, логистикаға және экономикалық тиімділікке әсерін бағалауды талап етеді.

«Біз үшін сараптамамызды экономика мен өнеркәсіпке біріктіру өте маңызды», - деді Мейрам Бегентаев кездесуде. «Бұл ғалымдарға нақты қолданбалы тапсырмалар берілген кезде өң тиімді болады. Бұл жағдайда университетпен серіктестік арқылы кәсіпорындар халықаралық стандарттарға сәйкес тұрақты және бәсекеге қабілетті шешімдерді ұсына алатын жаңандық зерттеу желісіне қол жеткізеді».

Келісімге қол қоя Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың арнайы экономикалық аймақтардың тиімділігін арттыру және оларды өнеркәсіптік және технологиялық өсудің заманауи хабтарына айналдыру жөніндегі тапсырмалары аясында өтті. Сәтбаев университеті үшін келісім университеттің қолданбалы ғылым мен өнеркәсіптік шешімдер орталығы ретіндегі рөлін нығайтады, сондай-ақ Қазақстанның индустрияландыруға, инновацияға және жанандық бәсекеге қабілеттілігіне бағытталған ел ретіндегі ұстанымын нығайтады.

Асемгүл ГАЛИМОВА

ҰЛАНДЫҚТАРДЫҢ КИІМІ МЕН ТЕХНИКАСЫНДАҒЫ ҰЛТТЫҚ НАҚЫШТАР

ҚР ІІМ Ұлттық ұланында әскери тәртіп пен ұлттық дәстүр біте қайнасқан. Мұндағы әскери киім үлгілері мен қызметтік техникасын кейбір элементтері де мәдени мазмұнға ие. Олардың безендірілуінде ата-бабадан мұра болған көне қолөнер мен әшекейлерде көзделетін қазақы ою-өрнектер үйлесімді қолданылған.

Бұған мысал – мемлекеттік салтанатты ресімдерде еліміздің болмысын айшықтайтын Құрмет қарауыл ротасының әскери киім үлгісі. Бұл Ротаның сарбаздары әскери шерулерге, күштік құрылымдар қолбасшылығы қатысатын ресми іс-шараларға қатысып, шетелдік делегацияларды қарсы алады. Дәл осы әскери қызметшілер шетелдік қонақтар үшін қазақ халқының өзіне ғана тән болған ұлттық бейнесін паш етеді. Құрмет қарауыл ротасының салтанатты киімі ұлттық көркемдік дәстүрлер ескеріне отырып әзірленген. Оның безендірілуінде қазақтың ою-өрнек элементтері, соның ішінде күш-қуаттың, береке мен ұрпақ сабақтастығының белгісі саналатын танымал «қошқар мүйіз» оюы қолданылған. Бұл ою-өрнектерді әскери киімнің жеке элементтерінде табуға қиын, халқымыздың салт-дәстүрі мен мәдениетін білдіреді.

Ұлттық нақыштарды қар-

тардағы жауынгерден генералға дейінгі ұландықтар киетін кеңсе және күнделікті формадағы погондардан байқауға болады. Бұл қазақ мәдениетінде ою-өрнектің ежелден ерекше мәнге ие болғанын аңғартады. Өйткені өрнектер тек сәндік қызмет атқарып қана қоймай, белгілі бір мағынаға ие болып, тіпті бойтұмар ретінде де қардалған. Ұлттық нақыш құқықтық тәртіп әскерінің техникасынан да көрініс тапты. Наурызанама онкүндігі аясында ұландықтар қызметтік Hyundai Staria автокөліктеріне ұлттық сипат берді. Қоғамдық тәртіпті қамтамасыз етуге жұмылдырылған көліктер қазақы ою-өрнектің ұлттық нақыштағы элементтерімен безендіріліп, заманауи техниканың дизайн үйлесімді толықтырды. Осылайша, ұлттық ою-өрнек Ұлттық ұланың әскери киімінен бастап қызметтік техникасына дейінгі көрнекі бейнесінің ажырамас бөлігіне айналды. Бұл еліміздің мәдени болмысы мен жауынгерлік рухын айшықтай түседі, дейді Құрмет қарауыл ротасының әскери қызметшісі Алматы Нығматов. Асемгүл ГАЛИМОВА

Жаңа Конституция бойынша референдум АЛМАТЫЛЫҚТАРДЫҢ БЕЛСЕНДІЛІГІ СОҢҒЫ 5 ЖЫЛДАҒЫ ЕҢ ЖОҒАРЫ ДЕҢГЕЙДЕ

Қазақстан Республикасы Орталық сайлау комиссиясының алды ала деректерін сәйкес, Алматы тұрғындарының референдумға қатысу көрсеткіші 33,43 пайыз. Бұл 2020 жылдан бері өткізілген референдумдармен салыстырғанда жоғары нәтиже болып отыр.

Ұлы Отан соғысының ардагері Василий Долбня дауыс берді. Биыл ол 100 жасқа толады. Ғасыр жасаған қария сайлау учаскесіне жақындарымен бірге келіп, дауыс бергеннен кейін сайлау комиссиясының мүшелеріне жылы қарсы алғаны үшін алғыс айтты. Наурызбай ауданындағы учаскеге Камелия Қосымаева шөбересімен бірге келді. Биыл ол 101 жасқа толады. Кейуана ел үшін маңызды оқиғаларды назардан тыс қалдырмайтынын және дауыс беруге әрдайым қатысуға тырысатынын айтты. Түркібәй ауданында 100 жылдық мерейтойын атап өткен тағы бір қала тұрғыны да учаскесіне өзі

Көптеген сайлау учаскесінде келушілерді музыкамен және гүрлі шағын көріністермен қарсы алып, мерекелік атмосфера қалыптасты. Жалпы алғанда, дауыс беру барысы тыныш әрі ұйымдасқан жағдайда өтті. Әртүрлі қоғамдық ұйымдардың бақылаушылары ешқандай заңбуушылықтар тіркелмегенін хабарлады.

Көптеген сайлау учаскесінде келушілерді музыкамен және гүрлі шағын көріністермен қарсы алып, мерекелік атмосфера қалыптасты. Жалпы алғанда, дауыс беру барысы тыныш әрі ұйымдасқан жағдайда өтті. Әртүрлі қоғамдық ұйымдардың бақылаушылары ешқандай заңбуушылықтар тіркелмегенін хабарлады.

«Мен референдумға барамын» онлайн челлендж

Дауыс беру күні студенттер, еріктілер және әлеуметтік желілердің белсенді қолданушылары сайлау учаскелерінен қысқа бейнежазбалар, стористер мен жазбалар жариялап, маңызды оқиғадан алған әсері мен эмоциясын бөлісіп жатыр. Челлендж қатысушылары учаскелерге қалай келгенін көрсетіп, азаматтық ұстанымды білдірудің неге маңызды екенін айтып, эстафетаны достары мен жазылушыларына жолдап жатыр.

Алматыда Шаңырақ күніне орай жас аналарға құрмет көрсетілді

Алматы қаласындағы №2 қалалық перинаталдық орталықта жаңа босанған аналарды құттықтауға арналған мерекелік іс-шара өтті. 17 наурыз – Шаңырақ күніне орай Медеу ауданы өкімдігінің өкілі, «Отбасы қолдау орталығының» директоры Арлан мырза перинаталдық орталыққа барып, жас аналарды мөңі терең мерекемен құттықтады. Іс-шара барысында аналарға алғыс хат пен естелік сыйлық табысталды. Қонақтар ақжарма тілектерін ақтарып, құттықтады.

Фасыр көрген ардагер

Алматыда өткен референдум күні қаланың ұзақ жасаған тұрғындары дауыс беру учаскелеріне келді. Жаусына қарамастан, олар ел үшін маңызды оқиғаға қатысушы жән көрген. Медеу ауданындағы №403 учаскеде

Дайындалған Асемгүл ГАЛИМОВА

«Алматылық легион» баскетболдан Қазақстан чемпионатында өз алаңында екі матчта да жеңіске жетті. Алматыда ерлер командалары арасындағы Ұлттық лига аясындағы XXXIV Қазақстан Республикасының баскетбол чемпионатының кезекті ойындары өтті. 14-15 наурыз күндері Stamp1on спорт көшенинде өткен кездесулерде алматылық «Алматылық легион» клубы «Атыраулық барыс» командасын қабылдады.

АЛМАТЫНЫҢ СПОРТ ЖАҢАЛЫҚТАРЫ

Екі ойын да тартысты әрі шиеленісті өтті. Алаң иелері кездесудің шешуші сәттерінде жинақылық танытып, мінез бен төзімділіктің арқасында қарсыласынан екі рет басым түсті.

Матчтардың нәтижесі: – «Алматылық легион» – «Атыраулық барыс» – 72:69; – «Алматылық легион» – «Атыраулық барыс» – 74:72.

Өз алаңындағы қатарынан екі жеңіс алматылық клубтың турнирлік кестедегі орнын нығайтып, жанкүйерлерін қуантты. Чемпионаттың келесі кезеңінде «Алматылық легион» елордалық «Астана» баскетбол клубымен кездеседі.

Алматы қаласы Спорт басқармасының мәліметінше, команда Ұлттық лигада тұрақты нәтиже көрсетіп, республикалық баскетбол аренасында қаланың абыройын лайықты қорғап келеді.

Жалпыкомандалық есепте Алматы құрамасы бірінші орын

Алматылық спортшы қыздар әйелдер күресінен Қазақстан чемпионатында сәтті өнер көрсетті. Тараз қаласында 23 жасқа дейінгі спортшылар арасында әйелдер күресінен Қазақстан Республикасының чемпионаты аяқталды. Жарыс қорытындысы бойынша алматылық балуандар бірқатар жүлделі орынға ие болды. Бұл туралы Алматы қаласы Спорт басқармасының өкілдері хабарлады.

Алтын медальдар — Лаура Ғаниқызы (50 кг), Жаңыл Бекен (64 кг), Алина Ерестік (76 кг);

Күміс медальдар — Сания Султанғали (55 кг), Аида Әлжан (59 кг), Ұлдана Тілеухан (68 кг);

Қола медальдар — Медина Қуанышбек (50 кг), Ғазиза Рысалды (53 кг), Шодина Дильмуратова (55 кг), Қаламжас Жүніс (62 кг), Нұрайым Саяхмет (65 кг).

Жалпыкомандалық есепте Алматы құрамасы бірінші орын иеленді.

Алматылық Евгений Кошкин қатарынан екінші жыл жеңімпаз!

Қазақстандық конькиші Евгений Кошкин Нидерландының Леуварден қаласында өткен беделді көрме турнирінде тағы бір мәрте

Дайындалған Асемгүл ГАЛИМОВА

Қазақстандық конькиші Евгений Кошкин Нидерландының Леуварден қаласында өткен беделді көрме турнирінде тағы бір мәрте

ТОРЖЕСТВЕННЫЙ ИФТАР В СЕЛЕ ДЕРБИСЕК: ЕДИНСТВО, ТРАДИЦИИ И ТЕПЛО ОБЩЕЙ СЕМЬИ

В селе Дербисек Сарыагашского района Туркестанской области в уютном кафе «Хан» состоялся яркий и по-настоящему душевный ифтар – вечерний приём пищи после дневного поста в священный месяц Рамадан. Это мероприятие стало настоящим праздником духовности, дружбы, взаимопомощи и сохранения древних национальных традиций турецкого народа.

Атмосфера в зале была наполнена ароматом свежих блюд, тёплыми улыбками и словами благодарности, а за столами собралось много людей, которые на один вечер стали одной большой дружной семьей.

Ифтар организовало Турецкое этнокультурное объединение Сарыагашского района. В подготовке и проведении вечера приняли активное участие абсолютно все жители села, где компактно проживает турецкая диаспора. Всё проходило под чётким и заботливым руководством председателя объединения Алипаши Хинизова, при тесной поддержке председателей поселковых округов, активистов и каждого члена диаспоры.

Благодаря слаженной работе и искреннему желанию сохранить обычаи предков мероприятие удалось провести на самом высоком организационном и духовном уровне. Особые слова глубокой благодарности и восхищения хочется адресовать нашим женщинам – матерям, сёстрам и дочерям. Именно их золотые руки и любящие сердца создали настоящее чудо на столах. С большой любовью и мастерством они приготовили разнообразные национальные блюда: ароматный плов с нежным мясом, сочные манты, душистый лагман, свежие овощные салаты, румяная выпечка, традиционные сладости и множество других угощений. Столы буквально помпильлись от изобилия, воздух наполнился аппетитными запахами, а каждая хозяйка вложила частичку своей души, чтобы этот вечер стал не только вкусным, но и незабываемо тёплым.

Почётным гостем мероприятия стал аким Сарыагашского района Абдуллаев Арман Айдарович, который выступил с очень тёплой и вдохновляющей речью, пожелав всем крепкого здоровья, мира, благополучия и дальнейшего укрепления дружбы между народами. Также на ифтаре присутствовал аким села Дербисек и делегация гостей из областной турецкой диаспоры. Их участие придало вечеру особую значимость, подчеркнуло внимание со стороны местной власти и показало, что традиции турецкого народа пользуются уважением и поддержкой на всех уровнях.

«Мы собрались здесь не просто поесть после поста, – отметил в своём выступлении председатель Турецкого этнокультурного объединения Алипаша Хинизов. – Мы собрались как одна большая семья, чтобы укрепить наши вековые традиции, помочь молодому поколению помнить свои корни и сохранить мир и согласие в нашем общем доме – Республике Казахстан. Мы очень благодарны уважаемому акиму района Абдуллаеву Арману Айдаровичу за тёплые слова поддержки, акиму села и всем гостям из областной диаспоры за то, что они нашли время и пришли разделить с нами этот светлый ифтар. Такие встречи – это настоящая сила нашего единства».

Ифтар в селе Дербисек стал ярким и наглядным примером того, как этнические объединения, органы местной власти и простые жители плечом к плечу хранят культурное наследие, передают его детям и внукам и укрепляют межнациональное согласие в многонациональном Казахстане. Такие мероприятия не только напоминают нам о важности духовных ценностей Рамадана, но и показывают, что когда мы вместе – мы по-настоящему сильны, сплочены и полны тепла.

Турецкое этнокультурное объединение Сарыагашского района от всего сердца выражает искреннюю благодарность всем участникам, почётным гостям, спонсорам, организаторам и, конечно, нашим замечательным женщинам, чьи золотые руки и материнская забота сделали этот вечер по-настоящему праздничным и незабываемым. Пусть такие добрые традиции продолжают жить и дальше, а за общим дастарханом мы будем встречаться ещё много-много раз! Рамадан мубарак всем мусульманам!

Алосман КАРАЕВ,
Сарыагашский филиал ТЭКО

2 ТОРГОВЫХ ЭТАЖА БОЛЕЕ 160 БУТИКОВ

ОГРОМНЫЙ ВЫБОР МУЖСКОЙ,
ЖЕНСКОЙ, ДЕТСКОЙ ОДЕЖДЫ
И ОБУВИ А ТАК ЖЕ, ТОВАРЫ
ДЛЯ ДОМА, БЫТОВАЯ
ТЕХНИКА И МНОГОЕ ДРУГОЕ.

Г. АЛМАТЫ, АБАЯ 141

+7 (727) 277 5481

@tdarena.almaty

ANISKA

№ 11 (1075)
20 Mart 2026 / 20 наурыз 2026 ж.

Yayın Kurulu Başkanı:
Редакциялық кеңес төрағасы:

Ziyatdin Kassarov
Зиятдин Касанов

Genel Yayın Yönetmeni:
Бас редактор:

Rovshan Memedoglu
Ровшан Мамедоглу

Yazı İşleri Müdürü:
Бас редакторын орынбасары:

Ahmet Atak
Ахмет Атак

Kazak bölümü editörü:
Редактор казахского отдела:

Ağarapa Kurbatov
Ағарәпа Құрбанов

Editor:
Әдеби редактор:

Gina Takisheva
Джина Такишева

Muhabirler:
Тышлер:

Kalbinur Khushnazarova
Кальбинур Хушназарова

Tasarım:
Дизайн:

Oksana Krasnozhanova
Оксана Красножанова

ANISKA

№ 11 (1075)
20 Mart 2026 / 20 наурыз 2026 ж.

Yayın Sahibi / Menşek isci:
«Газета «ANISKA - АХЫСКА» ЖШС

Kurucu / Негізін қалаушы:
Ziyatdin Kassarov
Зиятдин Касанов

Genel Yayın Yönetmeni:
Бас редактор:

Ahmet Atak
Ахмет Атак

Editor:
Әдеби редактор:

Muhabirler:
Тышлер:

Oksana Krasnozhanova
Оксана Красножанова

Gazete, Kazakistan Cumhuriyeti Kültür ve
Enformasyon Bakanlığı tarafından 9 Ekim
2008 tarih ve №9528-G ile teskil edilmiştir.

Газет Қазақстан Республикасы Мәдениет
және ақпарат министрлігінде 2008 жылғы
9 қазанда № 9528-Г бйрелде.

Haftalık süreli yayın
Апта сайын шығады

Yönetim Yeri / Редакция мекенжайы:
050002, Kazakistan Cumhuriyeti,
Almaty, Dzhanghlyna Cad., 31
050002, Қазақстан Республикасы,
Алматы қ.с.м, Жангелдин к-сі, 31

Telefon / Телефон:
+7 (727) 339 24 15

E-Posta / Э-пошта:
ahiska60@mail.ru

BasmYeri / Баспа үйі:
АО «Алматы-Бопашак»
г. Алматы, ул. Мухомова, 223 В

Тел.раб. 8 (727) 378 40 08

SIPARIS / ТІПСАҒЫС:
№ 11

TIRAJ / ТІРАЖ:
2 000 adet / дана

Editorler, yazarların makale ve reklamlarının içeriğinden sorumlu değildir. Yazarın makaleleri editorial görüşleri temsil etmez. «ANISKA» gazetesinde yayınlanan materyal ve fotoğrafların kopyalanması veya düzenlenmesi için yazışmaları müdürlüğünden yazılı izin alınması ve gazeteye atıfı bulunulması gerekmektedir. Redaksiya avtorlar makalası men жарнама мазмұнына жауап бермейді. Автордың мақалалары редакция көзқарасын білдірмейді. «АХЫСКА» газетінде жарияланған материалдар мен фотосуреттерді көшіріп немесе өңдеп басу үшін редакцияның жазбаша рұқсаты алынған, газетке сілтеме жасау міндетті.

KAZAKISTAN CUMHURİYETİ ANISKA TÜRK KÜLTÜR MERKEZİNİN ULUSLARARASI YAYINI
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ «АХЫСКА» ТҮРК ЭТНОМӘДЕНИ ОРТАЛЫҒЫНЫҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАСЫЛЫМЫ

6+ – 6 жастан асқан балаларға арналған

Midea - производитель Бытовой техники №1 в Мире

Ваш проводник
в Легкую жизнь

mideakz
mideakz.com

ORHUN MEDICAL

ИННОВАЦИОННЫЙ СПОСОБ
ЛЕЧЕНИЯ ОНКОЛОГИЧЕСКИХ
ЗАБОЛЕВАНИЙ

ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ

ТОЧНОСТЬ ВОЗДЕЙСТВИЯ

ЭФФЕКТИВНОЕ И
БЕЗБОЛЕЗНЕННОЕ ЛЕЧЕНИЕ

Джен Парлак
Заведующий отделением
Томотерапии

г. Алматы
пр. Абая, 91, 3-й корпус
+7 777 039 10 79

98%
положительных
отзывов от
пациентов

tomoterapia.kz

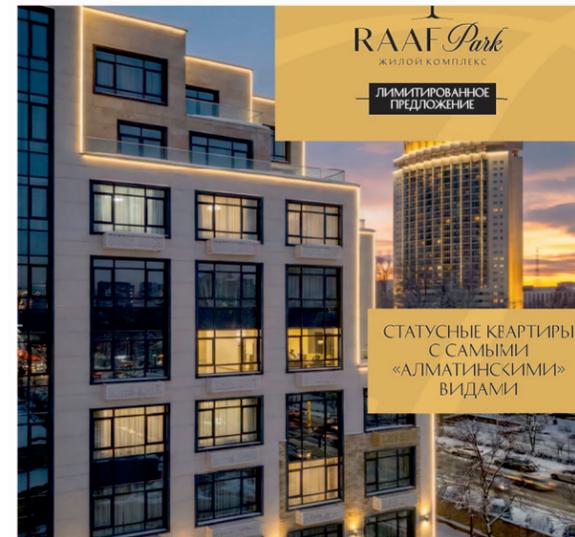
92%
положительных
результатов от
лечения

tomoterapia.kz

100%
планирование и
точное описание
курса лечения

info@tomoterapia.kz

Лицензия №15002207 выдана управлением экономики и бюджетного планирования города Алматы (Акимат города Алматы) от 05.02.2015 г.

RAAF Park
ЖИЛОЙ КОМПЛЕКС

ЛИМИТИРОВАННОЕ
ПРЕДЛОЖЕНИЕ

СТАТУСНЫЕ КВАРТИРЫ
С САМЫМИ
«АЛМАТИНСКИМИ»
ВИДАМИ

Алматы, ул. Бекхожина, 1
(3 мин. от гост. «Казахстан»)

www.raafpark.kz
+7 771 944-44-42

Бұл жарнама ҚР АҚ 395-Бабына сәйкес келісілген арналған сферта болып табылмайды.
КҮК (келіпдік) нөмірі: №228 Берілген күні: 12.04.2024

Istanbul Diagnostic center
ТОЧНАЯ ДИАГНОСТИКА У НАС
- ЭКСПЕРТНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ ИЗ ТУРЦИИ!
А ЕСЛИ НУЖНО ЛЕЧЕНИЕ,
МЫ ОРГАНИЗУЕМ ВАШУ ПОЕЗДКУ!
г. Алматы
ул. Гоголя 52,
уг. ул. Назарбаева
+7 (727) 339-59-59
Номер лицензии 24017623
Дата выдачи лицензии 30.04.2024 год